

ÜSKÜDAR LİSESİ YETİŞTİRME ve ÖSS HAZIRLIK KURSU PROJESİ

İki aşamalı sınavı kaldırıp ÖSS uygulamasının getirilmesinin sebeplerinin başında dersanelere ilgiyi azaltmak gelmekteydi. Şurası bir gerçektir ki okul dersane çekişmesi öğrencileri oldukça yıpratmaktadır. Yıllarca bu meseleye okul öğretmenleri seyirci kalmış ve üst düzey yöneticilerinin tedbirler almasını beklemiştir. Bu konuda istenen çalışmaların azlığı öğretmenleri bir arayışa itmiş ve son yıllarda okullarda ÖSS kursları açarak meseleye az da olsa bir çözüm getirme yoluna gitmişlerdir. Bu konuda İstanbul'da öncülüğünü İstanbul Lisesi ve Pertevniyal Lisesi'nin yaptığı çalışmalara Beşiktaş, Şehremini, Mehmet Rauf liseleri de katılmış ve kısa zamanda olumlu sonuçlar elde edilmiştir.

Amaçlar:

- a) Öğretmenleri mesleğini seven, yaptığı işten zevk alan bireyler hâline getirmek,
- b) Aile ve okul işbirliğini sağlayarak çocuklarımızı geleceğe daha iyi hazırlamak,
- c) Özel derhane fiyatlarına göre oldukça düşük bir ücretle kaliteli eğitim vermek,
- d) Öğrencileri ÖSS'ye değil, üniversite öğrenciliğine hazırlamak,
- e) Velilerin daha az masraf yapmalarını sağlamak ve farklı iki kurum arasında kalmalarını engellemek,
- f) Etütler yaparak öğrencilerin evde velilerle ödev yapıp yapmama konusunda yaşanan sıkıntılarını en aza indirmek,
- g) Öğretmenlerin okulu benimsemelerini sağlamak, öğretmenlere ders anlatma dışında yardımcı ders kitabı yazma, ders araç gereçlerini geliştirme gibi yeni uğraşlar bularak ekonomik yönden daha güçlü olmalarını sağlamak,

Özel Okullar Birliği başkanı Rüstem Eyüboğlu 1 Nisan 2004 tarihinde gazetelerde yayımlanan açıklamasında klasik liselerin üniversiteye yerleştirmede başarı oranının % 13'ten % 8'lere kadar düşmesini göz önüne alarak artık bu okulların kapatılması gerektiğini söylemiştir. Özel okulların aynı seviyedeki öğrencileri eğiterek % 50 başarı yakaladıklarını beyan eden Rüstemoğlu özel okullarda sınıf mevcutlarının azlığını, aynı öğrencilerin dershaneye gittiklerini ve özel ders aldıklarını göz ardı etmiştir. Bu açıklama devlet okullarında yeniden yapılanmanın gerektiğini düşündürmesi açısından faydalı olmuştur. Biz de bundan hareketle klasik bir devlet okulu olan Üsküdar Lisesi'nde uzun vadede Türkiye'ye model olabilecek bir çalışma başlatma kararı aldık.

ÖĞRENCİLERİN YÜKSEKÖĞRENİM BAŞARISI

MESLEK	BAŞARI ORANI (%)
Sanayici çocukları	34.0
Tüccar çocukları	9.9

Memur çocukları	6.9
Esnaf ve Zanaatkâr çocukları	4.7
İşçi çocukları	2.8

Kaynak: Tevfik Çavdar, *Yükseköğrenime Başvuran Öğrenciler 1974-1975*,

Ankara 1976.

Üniversiteye büyük oranda sanayici ve tüccar çocuklarının girdiği, memur, esnaf ve işçi çocuklarının bu şansı istenen oranda yakalayamadıkları bilinmektedir. Bu durumda orta gelir sahibi insanların daha başarılı olmalarını sağlamak sosyal barışı da sağlayacaktır. Farklı okullardan gelmenin getirdiği sıkıntılar okuldaki kurs sayesinde aşılabilecektir.

Okullar özellikle cumartesi pazar günleri atıl vaziyettedir. Birçok dershanenin istenen nitelikte olmayan mekânlarda eğitim yaptıkları düşünülürse özel dershanelere gittiği söylenen paralardan bir kısmının okullara dönmesi ve daha da önemlisi velilerin okullarına olan güvenleri sağlanacaktır.

Dershanelerin çoğu biraz da ulaşım kolaylığı sebebiyle merkezi yerlerde bulunmakta, işyerleri ile iç içe olan dershaneler bazı öğrencilerin ders çıkışlarında ilgilerini başka taraflara çekmektedir.

Proje sayesinde devlet okullarında test sorusu hazırlamaya yeterince zaman harcamayan öğretmenlerin bu konudaki becerilerinin gelişmesi söz konusudur. Dershanelerde okulda öğretilen konularla ilgili test soruları çözülerek öğrencilerin başarılı olması sağlanmaktadır. Dershaneye fazla zaman ayırmaları halinde okul derslerindeki öğrenme oranı düşmekte, bu da üniversitedeki ilk yıllarında onları olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Projeye öğrencilerin okul ve derhane arasında sıkışıp kalmaları kısmen önlenmekte ve daha dengeli ve disiplinli eğitim almaları sağlanmaktadır.

Kurs sayesinde okullarda verilemeyen ders notları ve uygulama kâğıtları verilerek öğrencilerin konuları daha iyi kavramaları sağlanacaktır.

Önemli hususlardan biri de okul ve dersane ortamlarının birbirinden çok farklı olmasıdır. Dershanelerdeki aşırı serbestliği okulda da görmek isteyen öğrencilerin önemli bir kısmında okuldan soğuma gibi durumlar ortaya çıkmaktadır. Okuldaki dersane sayesinde aradaki uçurum kapatılarak öğrencilerin daha dengeli bir eğitim ortamında sınavlara hazırlanması mümkün olacaktır.

İlköğretimde sınıf geçme sisteminin getirdiği bazı problemler sebebiyle yeterli bilgi donanımına sahip olmayan öğrenciler de mezun olmakta fakat lisede istenen başarıyı elde edememektedirler. Özellikle lise birinci sınıflarda başarı oranının düşük olmasının sebeplerinden birinin ilköğretimdeki bu durumun olduğu birçok öğretmenin katıldığı bir görüştür. Müfredat programlarının yüklü olması öğretim yılı başında öğrencilerin başarısını olumsuz olarak etkilemektedir. Yeterli eğitimi alamamış öğrencilerin yetiştirme kursuna gitmesi ve etütlere kalması yerinde

olacaktır. Bu yapıldığı takdirde öğrencilerin başarıyı tatmaları sağlanır ve derslerden kopma gibi bir durumla karşılaşmaları da engellenmiş olur.

Okul öğretmenlerinin şikâyetçi olduğu durumların başında öğrencilerin bilgi üretmedikleri, test çözme dışında başka bir çalışma yapmadıkları şeklindedir. Ezbere eğitime karşı olduğunu hemen herkes söylemektedir. Fakat öğrencileri ezberden kurtaran uygulama kitabı vb. ders araçları bulunmamaktadır. Piyasada dershanelerin çıkardığı yüzlerce test kitabı ve soru bankası bulunmasına rağmen yardımcı ders kitabı ve ders defteri olarak adlandırabileceğimiz uygulama kitapları yoktur. Projemizde uzun vadede eğitim dünyamızdaki bu ihtiyacı karşılama da planlanmaktadır. Böyle çalışmaları dershanelerden beklemek boşuna zaman kaybetmek olur. Bu çalışmaları yapması gereken kurumlar okullardır. Yayın faaliyetine katkıda bulunan öğretmenlerin verimliliğinin ve kalitesinin artması da bir başka kazanç olacaktır.

Öğrencilerin önemli bir kısmı iyi bir üniversiteyi kazanmak için dershanenin katkısının fazla olduğuna inanmakta, okuldaki öğretmenleri diploma aracı olarak görmektedir. Gerçekte ise okul başarısı ile üniversite kazanma birbirine paralel bir durum arz etmektedir. Öğrencilerdeki bu düşünce sebebiyle okul öğretmenleri meslekî haz yaşayamamakta, bu da verimliliği düşürmektedir. Öğretmenlik fedakârlık isteyen bir meslek olmakla beraber manevî hazların yaşanması gereken bir meslektir. Okul ve dershane farklılığı yüzünden okul öğretmenleri moral motivasyon açısından iyi bir durumda değildir. Okul birincilerinin bile üniversiteyi kazanma katkısında dershaneleri ilk sıraya koyması bunu açıkça göstermektedir.

Sınavların ÖSS ve ÖYS şeklinde iki aşamalı yapıldığı yıllarda dershane öğretmenleri genellikle tecrübeli eğitimcilerden tercih edilirdi. ÖSS konularının basitliğinden ve tecrübeli öğretmenlerin maliyetinin yüksek olmasından dolayı dershaneler bu konuda eskiden gösterdikleri hassasiyetten uzaktır. Bunda çok sayıda dershanenin açılmış olması da etkili olmuştur. Önümüzdeki yıl ÖYS sistemi getirildiği takdirde dershanelerin buna adapte olmaları zaman alacaktır. Oysa okullardaki öğretmen kadroları buna daha yatkındır. Bu da gösteriyor ki sınav sisteminde yapılacak böyle bir değişiklik sonucu okulların “üniversite hazırlık kursu” açmaları yerinde olacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığı ve ÖSYM yetkililerinin üzerinde en çok durduğu konuların başında “Dershaneleri nasıl kapatabiliriz?” sorusu yatmaktadır. Yasaklarla bir yere varılamayacağı herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Dershanelerin eğitim hayatımızda bir boşluğu kapattığını inkâr etmek mümkün değildir. Hal böyle iken yapılması gereken şey okullarda kurslar açmak ve toplumun ihtiyacını bu şekilde karşılamaktır.

Dershane ve öğrenci sayısı

Tarih	Dershane sayısı	Öğrenci sayısı
1998-1999	1759	441.348
1999-2000	1730	488.284
2000-2001	1864	523.244
2001-2002	2002	588.637

Kaynak Millî Eğitim Bakanlığı

Tabloda da görülüyor ki tek aşamalı sınav sisteminin getirilme sebeplerinden biri olan dershanelere olan ihtiyacı azaltma düşüncesi uygulamada istenen sonuçları sağlamamıştır. Bu sayılara dershanelerin şubelerinin dahil olup olmadığı konusunda bir açıklama yoktur.

Araştırmalar ÖSS’yi kazanan öğrencilerin dershaneye gidenler arasında fazla olduğunu göstermektedir. Klasik devlet liselerinden da dershaneye giden öğrenci oranı bir hayli yüksektir. O halde niçin başarı oranı % 8’lere kadar düşmüştür. Bu projeye

bu soruya gerçekçi bir çözüm bulmaya çalıştık. O da öğrenci başarısında okul, dersane işbirliğinin ne kadar önemli olduğunu göstermek ve öğrenciye başarıma duygusunu eğitim hayatının ilk dönemlerinde vermektir. Bunun için lise öğrencileri arasında ders çalışmama sebeplerinin başında gelen veli-öğrenci meselesini de çözmek amacıyla etüt çalışmasının yerinde olacağına karar verdik. İsteyen öğrencilerin etüt yapması sağlanarak daha başarılı olmaları için zemin hazırlanacaktır. Bu konuda başarılı olunacağına en açık göstergesi düzenli olarak hafta içinde etüt yapan okulumuz yatılı öğrencilerinin başarı durumundaki verilerdir.

Lise I. Sınıf

Öğretim yılı	Öğrenci sayısı	Kalan %	
2001-2002	458	36	8
2002-2003	562	82	15

Yabancı Dil Ağırlıklı Lise ÖSS puan ortalamaları

Sayısal	Sözel	Eşit Ağırlık
175	199	193

Normal Lise ÖSS puan ortalamaları

Sayısal	Sözel	Eşit Ağırlık
155	180	172

Okulumuzun ÖSS ortalamaları hiç de arzu edildiği gibi değildir. Şimdiye kadar öğrencilerin ÖSS'ye hazırlanmasında dersanelere işin bırakılmasının sonuçları olarak da değerlendirilebilecek bu durum öğrencinin okul ve dersane arasında dengeli hareket etmesi gerektiğini de gözler önüne sermektedir. Bu dengeyi onlara en iyi sağlayacak kurumlar yine okullardır. Bazı dersane yöneticilerin “Dersane gibi çalışıyorlar.” diye yakınmaları sadece ticarî kaygılardır. Dersane gibi çalışan okulların öğrencilerin ÖSS başarısını etkilediğini söylemeleri mümkün değildir.

Öğretmenler, veliler ve psikologlar ÖSS'nin hayati öneme sahip olmadığını söyleseler de binlerce öğrenci için bu sınav son derece önemlidir. Onların bu sınava psikolojik olarak en uygun şartlarda girmelerini sağlamak hepimizin yapması gereken işidir. Biz Üsküdar Lisesi olarak üzerimize düşeni yapmaya hazırız. Siz öğrenci ve velilerimizin bize inanmasını ve destek olmasını istiyoruz.

ÖSS'yi kazanmak için kaç yıl dershaneye gitmek gereklidir?

- 1 yıl
- 2 yıl
- 3 yıl
- Gerek yok

Dershaneye gitmeden ÖSS'yi kazanmak mümkün müdür?

- Evet
- Hayır

Okullarda ÖSS'ye yönelik kurslarda başarılı olunur mu?

- Evet
- Hayır
- Yorum yok

Okulda açılan ÖSS kursuna katılmıyorsanız sebebi nedir?

- Daha önce başka bir dershaneye kaydolma
- Arkadaşlarımın çoğunun dershaneye gidiyor olması
- Farklı bir mekânda olma isteği
- Dershane öğretmenlerinin daha bilgili olması

Okuldaki ÖSS kursu ne gibi yararlar sağlayabilir?

- Derslere daha iyi
- Dershane ve okul başarısının paralel olması
- Okul ve dershane arasındaki yöntem farklarının azalması
- Öğrenci-öğretmen ilişkilerinde iyileşme
- Okul derslerine de kaynak desteğinin artması

Dershanelerin öğrenci başarısına etkisi nedir? (açık uçlu soru)